

บทคัดย่อ

- ชื่อรายงานการวิจัย : การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะและน้ำเสียในครัวเรือนของประชาชน ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
- ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ แจ่มพงษ์
- ปีที่ทำการวิจัย : 2554

องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่นมีนโยบายให้ชุมชนกำจัดขยะมูลฝอยเอง และมุ่งให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาความสะอาดในแต่ละครัวเรือน จึงกำหนดนโยบายไม่ให้มีถังขยะหรือระบบกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะและน้ำเสียในครัวเรือนของประชาชนตำบลบางนางลี่ ครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างครัวเรือน จำนวน 306 ครัวเรือน โดยผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละครัวเรือน เป็นหญิงและชายจำนวนใกล้เคียงกัน มีอายุโดยเฉลี่ย 46.39 ปี ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษา ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า ในแต่ละครัวเรือนมีกิจกรรมทำให้เกิดขยะทุกชนิดมีน้ำหนักรวมกัน โดยเฉลี่ย 1931.37 กรัม/ครัวเรือน/วัน ขยะเปียกที่พบมากที่สุด ได้แก่ เศษอาหาร เศษข้าว เศษขนม ขยะรีไซเคิลที่พบมากที่สุด ได้แก่ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กล่อง/ลัง กระดาษ ขยะทั่วไป พบมากที่สุด ได้แก่ ถุงพลาสติก ถุงก๊อบแก๊บ สำหรับขยะอันตรายที่พบมากที่สุด ได้แก่ บรรจุกัมมันตภาพรังสีทำความสะอาดสุขภัณฑ์ต่างๆ ในส่วนของกิจกรรมที่ทำให้เกิดน้ำเสียหรือน้ำทิ้งของครัวเรือนนั้น พบว่าเป็นกิจกรรม การหุงต้มประกอบอาหาร การซักล้างทำความสะอาดเสื้อผ้า การล้างถ้วยชามและใช้ในห้องน้ำห้องส้วม มีจำนวนใกล้เคียงกันทุกกิจกรรม ในด้านการจัดการขยะของครัวเรือนนั้น พบว่า ครัวเรือนร้อยละ 79.1 ได้ดำเนินการลดปริมาณขยะในครัวเรือน เช่น ใช้วัสดุหลายๆครั้งก่อนทิ้ง ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ใช้ปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี ครัวเรือนร้อยละ 80 มีถังขยะประจำบ้านและร้อยละ 71.9 ทำการคัดแยกขยะ นำขยะไปใช้ประโยชน์ เช่น นำขยะรีไซเคิลไปขาย นำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมัก สำหรับขยะอื่นๆที่เหลือนั้น ครัวเรือนร้อยละ 51.0 นำไปกำจัดโดยการเผาไฟ ร้อยละ 29.4 นำไปทิ้งถังขยะของ อบต.อื่นๆที่อยู่ใกล้บ้านและร้อยละ 13.0 นำไปฝังกลบตามลำดับสำหรับน้ำเสียหรือน้ำทิ้งนั้นครัวเรือน ประมาณร้อยละ 60 ทิ้งลงในท่อระบายน้ำหรือถังพักน้ำทิ้งของครัวเรือนและอีกประมาณร้อยละ 30 ทิ้งลงใต้ถุนบ้านของตนเอง

สำหรับปัญหาจากขยะของครัวเรือนนั้น พบปัญหาการแพร่ระบาดของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบและหนู มากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหา กลิ่นเหม็นรบกวนและสกปรก เลอะเทอะ ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่เกิดจาก น้ำทิ้งของครัวเรือน พบปัญหาการแพร่ระบาดของยุง มากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหากลิ่นเหม็นรบกวนและปัญหาน้ำขังและ สกปรก เลอะเทอะ ตามลำดับ

คำสำคัญ : ขยะชุมชน/การจัดการขยะในครัวเรือน/การจัดการน้ำเสียในครัวเรือน